

VACANCES: UN DRET FONAMENTAL

«*Ens les guanyem dia a dia de treball, tot i que gaudir-ne es difereixi en el temps*»

LLETRES DE CANVI

Lluís Vidal Sixto

SECRETARI D'ACCIÓ SINDICAL I DE LA CATALUNYA CENTRAL
CCOO VALLÈS OCCIDENTAL-CATALUNYA CENTRAL

Diu la Declaració Universal dels Drets Humans al seu article 24: «Tota persona té dret al descans, al gaudi del temps lliure, a una limitació raonable de la durada del treball i a vacances periòdiques pagades».

La declaració de l'ONU del 1948 i el posterior conveni de l'OIT recullen una reivindicació del moviment sindical internacional

implantada efectivament per primer cop a França el 1936. Es calcula en 600.000 les persones que van adquirir de cop la condició de treballadors en vacances. A Espanya no va arribar a tenir efectivitat la llei del 1931, que regulava una setmana de vacances. Aquells primers 15 dies de vacances pagades formaven part d'uns acords socials precedits per un període molt intens de mobilitzacions sindicals i socials que van regular també la jornada setmanal de 40 hores, la regulació dels acords laborals col·lectius i el dret de representació sindical a l'empresa. Governos posteriors van retallar els acords però no el de les vacances, que posteriorment a la Segona Guerra Mundial es va anar ampliant. Les vacances pagades no són cap regal, tenen el seu origen en la lluita del moviment obrer de principi del segle XX i ens les guanyem dia a dia de treball tot i que gaudir-ne

es difereixi en el temps i es concentri majoritàriament en determinades dates de l'any. Són una retribució -amb temps- compensatòria dels increments de productivitat que assoleix el conjunt de l'economia. Una economia globalitzada que no vol increments salarials però, encara menys, reduccions del temps de treball sense reduccions d'aquell. Les vacances pagades són un bon exemple d'avenç social i democràtic amb efectes econòmics positius: el desenvolupament del sector del turisme, primer a escala local i regional, gradualment a escala internacional. Una activitat molt important en totes les economies nacionals, en molts casos monocultiu, protegit fiscalment amb impostos reduïts, *free taxes*, monopolis, incentius, facilitats administratives, etc.

Les vacances són la base d'un poliedre de sectors que inclou tota mena d'activitats des

de l'hostaleria fins a les aeronàutiques passant per les de restauració del patrimoni, immobiliàries, etc. Tot això no seria possible -encara que es tinguin nivells de renda alt o molt alts- sense l'existència del fet social i cultural de cessar en les obligacions laborals per un temps mínim anual.

Quan parlem del model social europeu, i a pesar de l'heterogeneïtat de les concrecions nacionals, parlem de coses tan concretes com les vacances, un model que en aquesta qüestió es diferencia notablement dels models socials d'altres zones desenvolupades on les vacances serien potencialment possibles: Japó, Xina, Estats Units... llocs on, per diferents motius, les vacances no existeixen o són socialment reprovades. El seu origen de reivindicació reforça el seu caràcter d'innovació social en un moment històric -període entre guerres, emergència de totalitarismes- molt més crític que l'actual. Una innovació social inexistente en la gestió de la crisi actual caracteritzada per la presa de decisions polítiques autoritàries, regressives inspirades per la Troïca i la CEOE de Rosell, que han empitjorat o suprimit l'exercici dels drets fonamentals: el del treball i el de fer vacances.